

รายงานการเดินทางไปปฏิบัติราชการต่างประเทศ
ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๘
(รวมวันเดินทาง)

โดย

นางสาวอิสราวรรณ อยู่ป้อม

นักโบราณคดีชำนาญการ

กรมศิลปากร

รายงานการเดินทางไปราชการ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

๑.ชื่อโครงการ โครงการโบราณคดีลุ่มแม่น้ำโขงตอนกลาง The Middle Mekong Archaeological Project (MMAP)

๒.วัตถุประสงค์

๑.ศึกษาวิเคราะห์ภาชนะดินเผาที่ได้จากการสำรวจและขุดค้นจากแหล่งโบราณคดีในหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว

๒.จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของนักโบราณคดีลาว โดยเฉพาะทักษะการวาดภาพภาชนะดินเผา และการทำ Profile ภาชนะดินเผา

๓. จัดทำ และพัฒนาชุดคำศัพท์ในงานโบราณคดีภาษาอังกฤษ ภาษาลาว ภาษาไทย และ ภาษาเขมร

๓.กำหนดเวลา ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๗

๔.สถานที่

๑.ห้องปฏิบัติงาน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หลวงพระบาง

๒.ศูนย์สาธิตการปั้นภาชนะดินเผา หมู่บ้านจวนเหนือ ริมแม่น้ำจวน หลวงพระบาง

๓. วัดเตาไห หลวงพระบาง

๕.หน่วยงานผู้จัด Institute For Southeast Asian Archaeology (ISEAA)

๖.หน่วยงานสนับสนุน Urban Affairs Coalition (UAC)

๗.กิจกรรม

๑.ฝึกสอนการวาดภาพโบราณวัตถุประเภทดินเผา และการทำ Profile โบราณวัตถุ

๒.พัฒนา และร่วมแปลชุดคำศัพท์ในงานโบราณคดี

๓. ทักษะศึกษาแหล่งการผลิตภาชนะดินเผาในพื้นที่หลวงพระบาง

๘.คณะผู้แทนไทย

๑. นางสาวอิสราวรรณ อยู่ป้อม นักโบราณคดีชำนาญการ กลุ่มวิจัยและพัฒนางานโบราณคดี กองโบราณคดี

๙.สรุปสาระของกิจกรรม

โครงการ MMAP ในปีพ.ศ. ๒๕๖๗ มีเป้าหมายที่ทำการศึกษาวិเคราะห์ภาษาชนะดินเผาที่ได้จากการสำรวจ และการขุดค้นทางโบราณคดีจากแหล่งโบราณคดีในหลวงพระบาง โดย Dr. Joyce C. White, Mr.Souliya Bounxaythip, Dr.Marie-Claude Boileau, Ms.Naho Shimizu และ Ms.Kongkeo Phannasy เป็นผู้วิจัยหลักของโครงการ ซึ่งในครั้งนีทางโครงการได้เชิญนางสาวอิสราวรรณ อยู่ป้อม นักโบราณคดีชำนาญการ กองโบราณคดี กรมศิลปากร เป็นผู้ฝึกอบรมเทคนิคการวาดรูปภาษาชนะดินเผา รวมถึงโบราณวัตถุประเภทดินเผา เช่น ส่วนประกอบในการผลิตภาษาชนะดินเผา เช่น ลี้ม แท่นวางภาษาชนะสำหรับใช้ในเตาเผา ลี้มดินเผา รวมถึงโบราณวัตถุอื่น ๆ เช่น แวดินเผา กลองยาสูบ ตุ่มถ่วงแห เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบชิ้นส่วนภาษาชนะดินเผาจากต่างประเทศ เช่น เวียดนาม จีน และ ภาษาชนะดินเผาแหล่งเตापาน จังหวัดเชียงราย จากประเทศไทย ชิ้นส่วนภาษาชนะดินเผาที่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ มีตั้งแต่ช่วงสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ไปจนถึงสมัยล้านช้าง โดย มีผู้เข้าร่วมจำนวน ๒ คน ได้แก่ Mr.Souvannahong Ladtanaphim อาจารย์คณะประวัติศาสตร์และโบราณคดี มหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียงจันทน์ และ Mr.Keolotfa Silivong อาจารย์ประจำสถาบันวิจิตรศิลป์ หลวงพระบาง

- ภาพผู้เข้าร่วมโครงการ จากซ้ายไปขวา ๑.Mr.Souliya Bounxaythip, Department of Heritage, Vientiane capital, Lao PDR
๒. Mr.Souvannahong Ladtanaphim, National University, Vientiane capital, Lao PDR
๓. นางสาวอิสราวรรณ อยู่ป้อมม กองโบราณคดี กรมศิลปากร ประเทศไทย
๔.Ms.Kongkeo Phannasy, DICT of provincial, Luang Phrabang, Lao PDR

๕. Ms.Naho Shimizu, Waseda University, Tokyo, Japan.

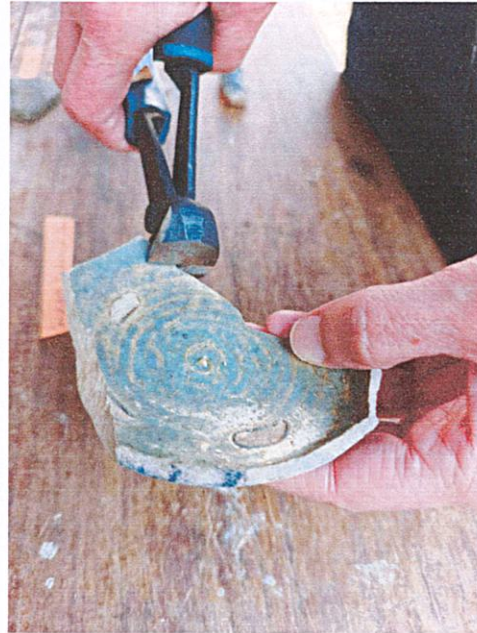
๖. Dr. Joyce C. White, Institute of Southeast Asian Archaeology, Philadelphia, USA

๗. Dr.Marie-Claude Boileau, Pennsylvania Museum University, Philadelphia, USA

๘. Mr.Keolotfa Silivong Fine Art Collage, Luang Phrabang, Lao PDR

ภาพระหว่างคัดเลือกตัวอย่าง

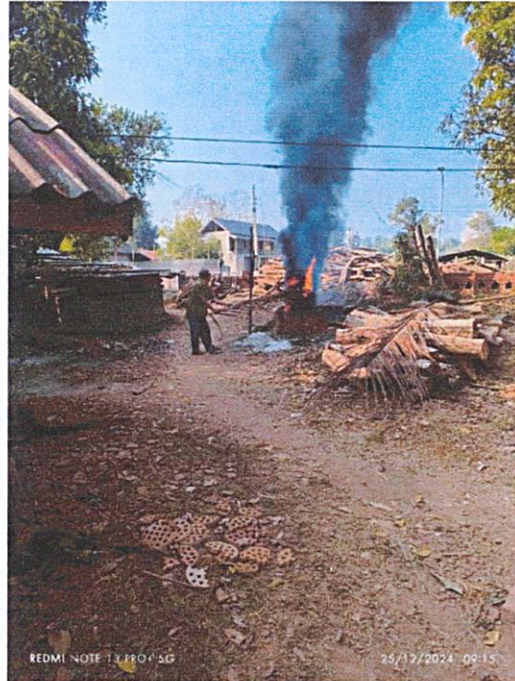

ภาพระหว่างตัดตัวอย่างเพื่อนำไปทดสอบ

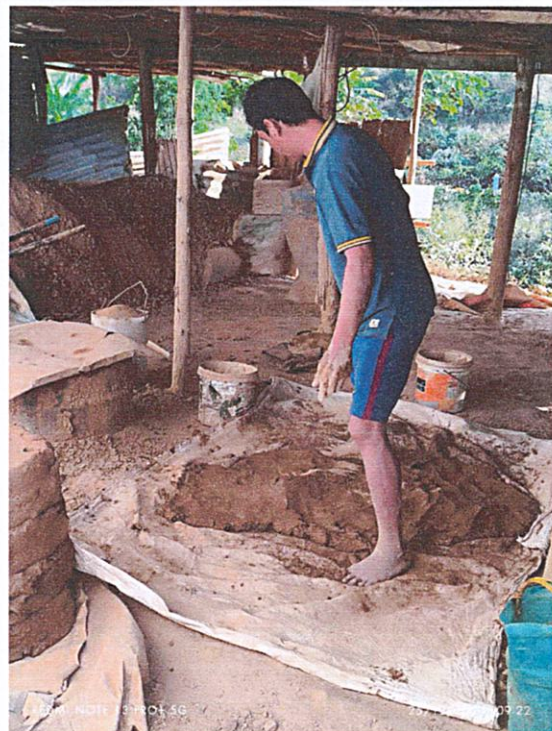

ภาพระหว่างการฝึกอบรมการวาดภาพชิ้นส่วนภาชนะดินเผา และการทำ Profile

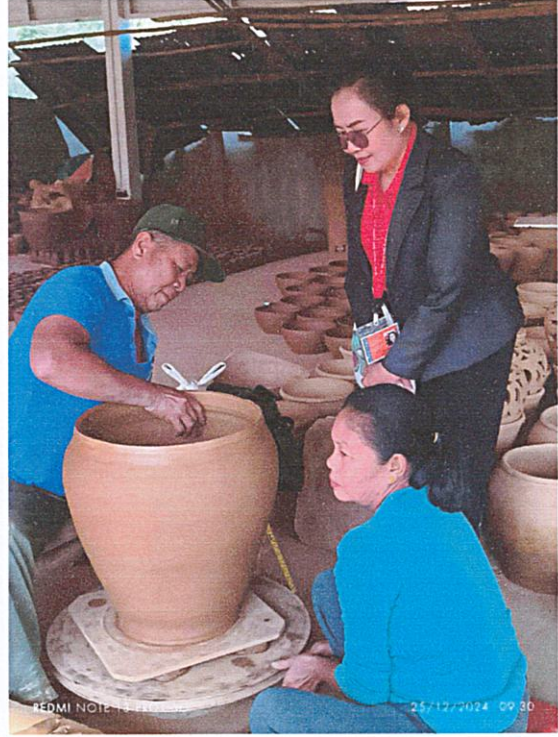
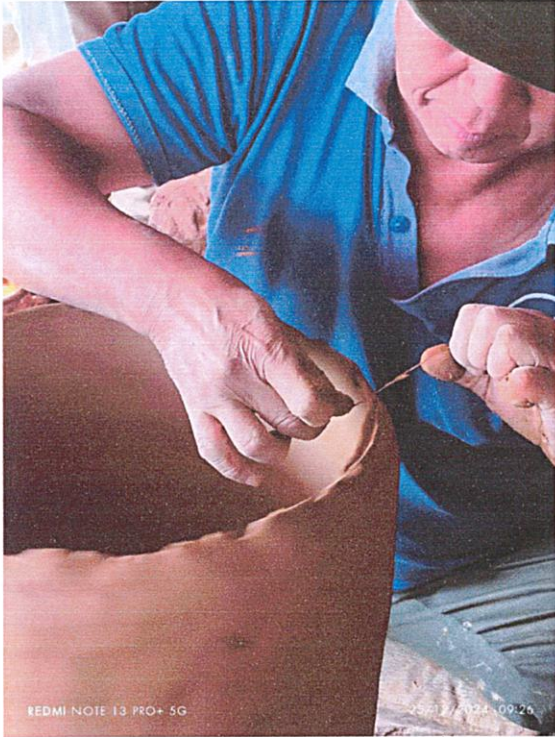
นอกจากนี้ ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๗ ได้มีทัศนศึกษาแหล่งเตาเผาบ้านจันทเนื่อ เพื่อศึกษากระบวนการวิธีการปั้นภาชนะดินเผา และศึกษารูปแบบและการใช้งานเตาเผาภาชนะดินเผาจากช่างปั้นของหมู่บ้านที่ทำกิจการสืบทอดมาจากครอบครัว รวมถึงไปสำรวจบริเวณวัดเตาไห ในเขตพื้นที่หลวงพระบาง ตามข้อมูลสัมภาษณ์ว่ามีร่องรอยแหล่งเตาเผา ซึ่งสอดคล้องกับชื่อวัดในบริเวณใกล้เคียง

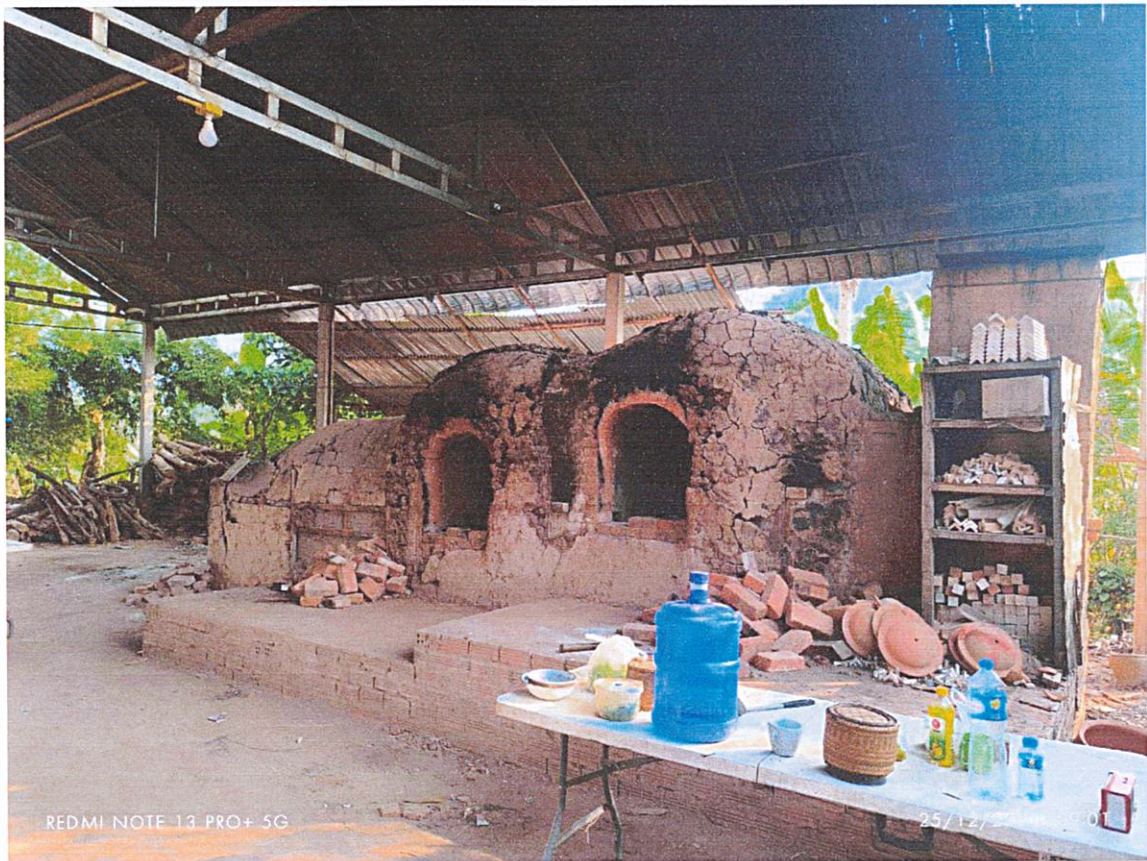
ภาพเตาเผาหมู่บ้านจันทเนื่อ

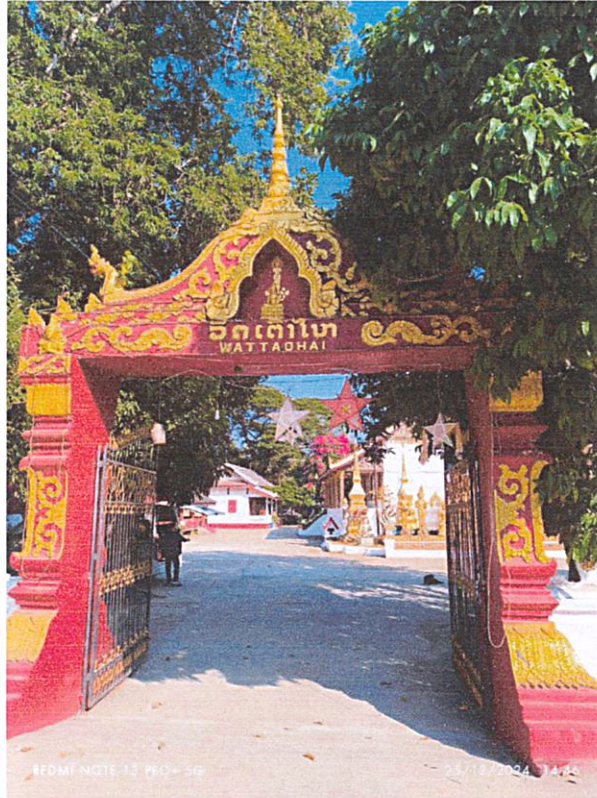
ภาพการเตรียมดินก่อนนำไปปั้นภาชนะดินเผา

ภาพการปั้นภาชนะดินเผาด้วยแป้นหมุนด้วยมือ

เตาเผาภาชนะดินเผา

สำรวจแหล่งโบราณคดีวัดเตาไห

สำรวจแหล่งโบราณคดีในบริเวณวัดเตาไห หลวงพระบาง

๑๐. ข้อเสนอแนะจากการจัดกิจกรรม

เนื่องจากตามแผนงานของผู้ศึกษาวิจัยที่ต้องการเก็บข้อมูลและจัดเตรียมภาพถ่าย และคัดเลือกชิ้นส่วนตัวอย่างเนื้อดินบางส่วน เพื่อนำไปทำการศึกษาต่อในห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ โดยไม่นำตัวอย่างทั้งหมดออกจากประเทศ รวมถึงต้องการทีมงานจำนวนไม่มากนักเพื่อความคล่องตัว ด้วยระยะเวลา ๑๙ วันซึ่งอาจน้อยเกินไป จึงทำให้การทำงานเป็นไปไม่เร็วนัก ถึงแม้ว่าในส่วนของการวาดภาพโบราณวัตถุจะทำได้มากกว่า ๑๔๐ ชิ้น ซึ่งมากกว่าจากปีก่อนที่ทำได้ ๙๐ กว่าชิ้น เนื่องจากต้องปรับสภาพและทำความเข้าใจถึงรูปแบบภาชนะดินเผา ตลอดจนกระบวนการผลิตภาชนะดินเผาให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

(นางสาวอิสราวรรณ อยู่ป้อม)

นักโบราณคดีชำนาญการ